

ALVDAL KOMMUNE
TYNSET KOMMUNE
ENHET FOR LANDBRUK OG
MILJØ

NYHETSBREV 5/2017

NB! NB! HUSK FØLGENDE FRISTER:

- **RMP – REGIONALT MILJØPROGRAM – FRIST 1.OKTOBER!**
- **PRODUKSJONSTILSKUDD – FRIST 15. OKTOBER (TELLEDATO 1.OKTOBER)!**
- **BEITELAG – FRIST 20.OKTOBER!**

Postadresse
Gjelen 3
2560 ALVDAL

Besøksadresse
Storsteigen VGS
E-post: postmottak@alvdal.kommune.no

Telefon
62 48 90 00

Org.nr: NO 939984194 MVA
Bankgiro: 1895.06.00140
Kto.skatt: 7855.05.04382

GJESTESPALTE – ORDFØRER MERETE MYHRE MOEN HAR ORDET

Som vi skrev i den forrige utgaven av nyhetsbrevet vil vi tilstrebe å hente inn ulike bidrag utenfra selve landbrukskontoret og det faglige vi forsøker å putte inn i nyhetsbrevene. Alvdals-ordfører Johnny Hagen fikk første stafetetappe, mens Tynsets ordfører Merete Myhre Moen har følgende hilsen denne gang – se nedenfor. Har dere forslag på kandidater vi kan spørre om et bidrag – gi gjerne en tilbakemelding til en av oss på enheten.

Et overordnet blikk på landbruket i Nord Østerdal

Det produseres fortsatt for lite mat i verden og mer og mer jordbruksarealer bygges ned, samtidig som vi blir flere og flere mennesker på denne kloden. Det betyr at verden står ovenfor noen utfordringer, og behovet for å produsere mat vil være voksende fremover. Derfor mener jeg vi alle har et ansvar for å bidra til at flest mulig kan spise seg mett hver eneste dag.

Et land med naturressurser slik som Norge, bør styrke og videreutvikle landbruket, samt sikre selvforsyning. Noe av det jeg setter pris på ved å bo her i Nord Østerdal er foruten folket; Naturen, kulturlandskapet med husdyr på beite og stabilt klima. Dette er noe jeg ønsker å ta vare på også i fremtiden. Det betyr at vi må ha fokus på å produsere mere mat, samtidig som vi må fokusere på å ta vare på både store, mellomstore og små produsenter.

Vårt landskap setter en stopper for mange av produsentene med tanke på å bli større. Og jeg tror heller ikke at det er klokt at alle enheter blir større. Store enheter er bra for å produsere volum, men de har i mindre grad dyra på beite, det blir mindre pleie av kulturlandskapet og større sårbarhet med tanke på sykdom på budskap. Dessuten må vi huske at hvert et gårdsbruk bidrar til viktig sysselsetting. Tenk igjennom hvor mange arbeidsplasser landbruket i vår region faktisk skaper og genererer.

Jeg synes heldigvis å se en gledelig utvikling innen landbruket i Tynset og Alvdal, trolig noe på grunn av landbruksprosjektet «Levende landbruk.» Det er så gledelig å se den yngre generasjon, som med pågangsmot gyver løs på blant annet restaurering, fjøsbygging og nydyrking. Det er ingen økonomiske insentiver som ligger bak dette pågangsmotet og valget de har tatt. Men det er en glede og en vilje ved å skape sin egen arbeidsplass, et ønske om å videreføre en kulturhistorie, samt glede og stolthet over å få jobbe med dyr og produsere mat.

Men det er også viktig å heie på den eldre garde innen landbruket, de som holder ut og som gjennom mange år har lagt ned en solid jobb hver eneste dag for å bidra til fellesskapet og skaffe seg selv lønn for alt strevet. Så stå på alle bønder, vi er helt avhengige av dere! Det er bare ikke alle som har skjönt det! Eller sagt på en annen måte: Noen synes å være i ferd med å glemme hvor maten faktisk kommer fra! Kanskje vi må gjøre noe med det?

Hilsen fra Tynset-ordfører Merete Myhre Moen

SØK RMP-TILSKUDD – FRIST 1. OKTOBER

Det er tid for å søke det årlige tilskuddet til generelle miljøtiltak for jordbruket i Hedmark - regionalt miljøtilskudd for 2017. Søknadsdato for landbruksforetak er i år satt til 1.oktober, mens beitelag har frist til 20.oktober.

Eksempler på tiltak det kan søkes tilskudd til:

- * Drift av seterareal (skjøtsel av stølsvoller og seterlandskap)
- * Mjølkeproduksjon på setra
- * Miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel
- * Utsatt jordarbeiding
- * Drift av beitelag (søknadsfrist 20. oktober)

Ved søknad levert etter fristen reduseres tilskuddet med kr 1.000,- pr virkedag.

Det er viktig at du som søker setter deg godt inn i veiledningshefte for ordningen med de grunnvilkår / vilkår som gjelder. Bakerst i veiledningshefte 2017 (side 13) finner du forskriftene til ordningen. **Forskrifter og veiledningshefte må ses i sammenheng - de utfyller hverandre.**

På Fylkesmannen i Hedmark sin nettside finner du veiledningshefte med forskrifter, link til skjema for elektronisk søknad og mer informasjon om ordningen - se:

<https://www.fylkesmannen.no/Hedmark/Landbruk-og-mat/Miljotiltak/Generelle-miljotiltak-RMP/Tid-for-a-soke-om-tilskudd-til-miljotiltak2/>

Til dere som har tenkt søke tilskudd til miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel:

Det kan gis tilskudd for –

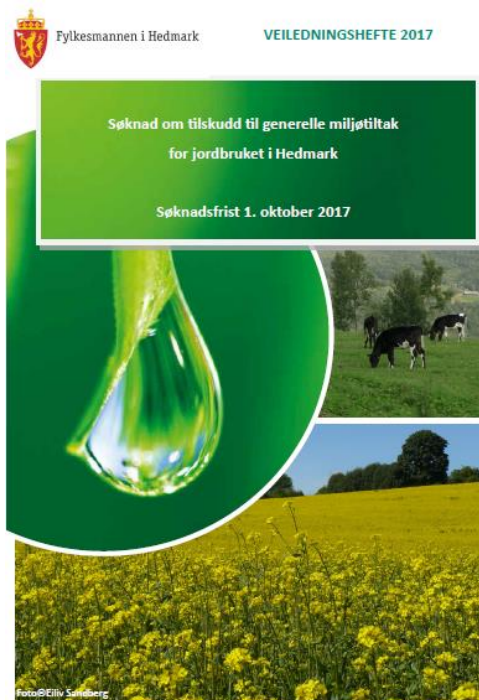
- **ENTEN** spredning om våren/vekstsesonen i åpen åker med rask nedmolding (nedmolding innen 2 timer)
- **ELLER** spredning om våren/vekstsesonen på eng (voksende kultur)

Det er ingen hensikt å søke begge ordninger. Det vil derfor være naturlig å søke om tilskudd for det tiltaket der en sprer på størst areal - under forutsetning av at forskrifter følges. For å være berettiget tilskudd må all husdyrgjødsel foretaket disponerer lagres og brukes i henhold til *Forskrift om gjødselvarer m.v. av organisk opphav.*

For å stimulere til at mest mulig av husdyrgjødsel spres når næringsopptaket i plantene er størst, er det krav om at minst 75 % av all husdyrgjødsel som foretaket disponerer, spres om våren eller i vekstsesonen.

Ved spredning i åpen åker kan det **ikke** være spredd husdyrgjødsel på arealet etter siste høsting året før. Ved spredning på eng må arealet høstes/beites etter spredning samme år.

NB! *Sprededato, faktisk spredd mengde pr dekar og nedmoldingstidspunkt må kunne dokumenteres gjennom gjødslingsplan, KSL-notater eller lignende*

FOR BEITELAGENE

For tilskuddet til drift av beitelag er det viktig å være klar over at det bare gis tilskudd til for **ANTALL SANKETE** dyr i laget, og at det er mulig å korrigere lagets søknad utover høsten etter hvert som det eventuelt skulle dukke opp flere dyr.

Hvert enkelt medlem i beitelaget må også være påpasselige med at antall dyr på utmarksbeite må samsvare i søknad om produksjonstilskudd, tilskudd til drift av beitelag OG rovdyrerstatning.

PRODUKSJONSTILSKUDD – FRIST 15. OKTOBER

Frist for å søke på del 2, produksjonstilskudd i jordbruket, og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid utløper 15. oktober. Søknaden skal ta utgangspunkt i telledato 1. oktober.

Det søkes nå på:

- husdyrtilskudd
- areal- og kulturlandskapstilskudd
- tilskudd til økologisk areal og husdyr
- tilskudd for bevaringsverdige husdyrraser
- tilskudd til dyr på beite
- tilskudd til dyr på utmarksbeite
- driftstilskudd til melkeproduksjon
- driftstilskudd til spesialisert kjøttfeproduksjon.

Det skal også registreres antall dyr som gir grunnlag for avløsertilskudd og tilskudd for grovfôrareal.

Søknadsfristen er absolutt og det finnes ikke muligheter til å levere inn søknad etter at søknadsfristen har gått ut. Dispensasjon fra søknadsfristen kan kun gis i **helt spesielle** tilfeller.

I tillegg er det en etterregistrerings-frist 10. januar, for utgifter/opplysninger du får etter 15.oktober og fram til 31.desember. Etterregistreringsfristen gjelder for bla: avløserutgifter og dyr som er sanket fra utmarksbeite. Tilskuddet for søknadsåret 2017 (søknad del 1 i mai + søknad del II i oktober) utbetales så i februar 2018.

NB! Det er viktig å merke seg at det fra 2018 av vil bli kun én utbetaling pr. år, mot tidligere to utbetalinger.

VÆR TIDLIG UTE MED Å SØKE

Landbruksdirektoratet har utviklet et nytt elektronisk søknadsskjema, som ble brukt for første gang ved søknadsomgangen på mai. Dette innebærer at søknadsskjemaet ser annerledes ut og at det vil ha noen nye funksjoner. Jord du leier vil trolig ikke stå preutfylt i søknadsskjemaet denne søknadsomgangen, og du må inn på gårdskart for å finne riktig areal. Dette vil medføre at du må bruke mer tid på å finne fram riktige opplysninger. Det er kun arealer som ligger godkjent i gårdskartet som det kan søkes tilskudd på.

Vi anbefaler derfor at du er tidlig ute med å søke. Dersom du trenger veiledning, ta kontakt med oss på landbrukskontoret. Søknadsfristen er nok en gang 15. OKTOBER, men vi oppfordrer alle til å sette seg inn i søknaden og søke så tidlig som mulig etter telledato 1.oktober.

SØKNADEN MÅ LEVERES ELEKTRONISK

Det er ikke lenger mulig å levere søknad på papirskjema. For å søke elektronisk, må du ha tilgang til å logge deg inn via Altinn.

Når du sender inn elektronisk søknad om produksjonstilskudd, må du oppgi enten en e-postadresse eller et mobiltelefonnummer. Dette er for at vi skal kunne varsle deg om at du har mottatt vedtak om tilskudd, eller informasjon om nye søknadsomganger i din Altinn-innboks. Er det behov for hjelp til utfylling av elektronisk søknadsskjema, så ta kontakt med landbrukskontoret, eller bruk gjerne din regnskapsfører.

DU KAN ENDRE OPPLYSNINGENE I EN INNSENDT SØKNAD UTEN TREKK

Dersom du har levert søknaden innen fristen, har du mulighet til å endre opplysningene i søknaden i 14 dager etter at søknadsfristen har gått ut, uten å få trekk. For søknadsfristen 15. oktober, kan du endre søknadsopplysningene fram til 29. oktober.

Du finner mer informasjon om det nye søknadssystemet på:

<https://www.landbruksdirektoratet.no/no/produksjon-og-marked/produksjonstilskudd/nytt-system-for-soknad-om-produksjonstilskudd-fra-2017>

KONTROLL

Minst 5 % av alle søknadene blir for hver søknadsomgang trukket ut for stedlig kontroll. Denne kontrollen vil landbrukskontoret utføre etter at fristen på 14 dager til å endre søknadsopplysningene har gått ut. Det vil si først på november for denne søknadsomgangen. I og med at søknadsfristen nå legges såpass seint på høsten, kan det by på problemer å kontrollere om jordbruksarealer er i drift.

Landbrukskontoret vil derfor gjennomføre en mer generell kontroll av om jordbruksarealer blir høstet tilstrekkelig til å være berettiget areal- og kulturlandskapstilskudd. Dette vil foregå ved at vi sjekker større områder om gangen, og kartlegger eventuelle uhøstede/udrevne arealer. Dersom kontrollene våre avdekker at det søkes tilskudd på arealer som ikke er høstet/tilstrekkelig beitet vil dette kunne føre til avkorting i tilskuddet.

AVLØSERTILSKUDD TIL FERIE/FRITID - KRAV TIL DOKUMENTASJON

Tidligere har det bare vært fjøsavløsning med bonden selv, avløserlag m.v. som har gitt grunnlag for refusjon av avløserutgifter. De siste årene har det vært åpnet for å legge også utgifter til annen avløsning enn den tradisjonelle husdyravløsningen til grunn for refusjon av utgifter til ferie- og fritidsavløsning. Dette innebærer at også innleid hjelp til andre deler av jordbruksdrifta nå kan legges til grunn for søknaden.

Det det er åpnet for godkjenning av er arbeidsoppgaver som det er **vanlig at gardbrukeren sjøl utfører**, som for eksempel slått, rundballepressing, saueklipping, klauvskjæring, mindre snekkerarbeider, frakt av dyr, med videre. Tjenester som bonden IKKE vil få godkjent i forbindelse med avløsertilskuddet er oppgaver han/hun normalt ikke er i stand til å utføre som

f.eks. veterinære tjenester, rørlegger, elektriker, regnskapsføring, husdyrkontroll eller service på maskinpark.

Begrepet *avløsning* gjelder bare selve tjenesten, altså utgifter knyttet til *personen* som utfører arbeidet. Det er **bare personellkostnadene eks. mva** som gir grunnlag for avløsertilskudd, mens utgifter til leie av traktor og maskiner ikke kan tas med.

Det er verdt å merke seg at ved innleid entreprenør til f.eks. rundballing, pløying, slått, gjødselspredning m.m. derfor må framgå tydelig av fakturaen hvor mye av kostnaden som gjelder persontimer, og hvor mye som gjelder maskinkostnader, plast m.v. **Det er viktig at entreprenøren får beskjed om dette når vedkommende får oppdraget, slik at han vet hvordan fakturaen må utformes. Dersom dokumentasjonen ikke oppfyller kravene som er satt, har du ikke rett på å få avløsertilskudd.**

Fra 2015 ble det åpnet for kjøp av avløsertjenester fra andre foretak enn avløserlag. Det betyr at utgifter til arbeidsoppgaver som er utført av andre foretak/ selvstendig næringsdrivende også gir grunnlag for utbetaling av avløsertilskudd.

ÅPEN SKOGDAG, BRYDALEN LØRDAG 14. OKTOBER KL. 11 – 14

Felles kontaktutvalg for skogbruket i Nord-Østerdal inviterer sammen med Glommen Skog SA og Tyldal sogneskog BA til åpen skogdag for alle interesserte i Brydalen, lørdag 11. oktober kl. 11 – 14. Oppmøtested er langs fv. 665 v. avkjøringa til Aumdalsveien kl. 11.00. Det serveres lunsj og kaffe fra kl. 12.00.

Tema for skogdagen er gjødsling av skog, foryngelse og ungskogpleie, inkludert en orientering om dagens tilskuddsordninger.

Ansvarlige for fagprogrammet vil være Trond Rusten og Norvald Aas Solvang som innleder med å orientere om historikk - og drifta av Sogneskogen. Videre vil Erling Birger Semmingsen orientere fra Glommen, Magne Sandtrøen representerer Fylkesmannen i Hedmark, mens vi har med Anders Jensen fra Tynset, Alvdal og Folldal kommuner.

Vel møtt! ☺

**IBU-MIDLER TIL TRADISJONELT
LANDBRUK – MELD FRA TIL
LANDBRUKSKONTORET SNAREST
OG FØR 10. NOVEMBER 2017!**

Det nærmer seg en ny runde for å søke om tilskudd og lån i forbindelse med investeringer i landbruket. Det kan søkes om investeringsstøtte til byggeprosjekter innen husdyr- og planteproduksjon. Investeringene skal være knyttet til faste anlegg og tilhørende produksjonsutstyr. Investeringen må være nødvendig for å oppnå planlagt produksjon, og det må forventes avsetningsmuligheter eller –avtaler for produktene. Generelt prioriteres utbyggingsprosjekter som gir økt matproduksjon for produksjoner der markedssituasjonen tilsier det.

I første omgang gjelder det nå FORELØPIGE SØKNADER til første søknadsomgang i 2018. Vi ber derfor om at alle gårdbrukere i Tynset og Alvdal som har planer om å fremme IBU-søknad nå i runde 2, må kontakte landbrukskontoret så fort som mulig og fremme skriftlig tilbakemelding innen fredag 10. november 2017!

Dette gjelder alle som ønsker å søke om offentlig finansiering til sitt byggeprosjekt, sjøl om noen har varslet oss om dette tidligere i år. Tilbakemeldingen må minimum inneholde følgende opplysninger:

- Beskrivelse av utbyggingsplanene (skriftlig)
- Skisser/ tegninger av byggeprosjektet
- Reelle kostnadsoverslag
- Tenkt finansiering
- Bekreftelse fra regnskapskontor/regnskapsfører mht. tidspunkt for når en driftsplan kan være ferdig utarbeidet
- Kopi av siste 2 års sjølangivelser og næringsoppgaver

Fullstendige søknader:

Etter at kommunen har mottatt de foreløpige søknadene, vil landbruksforvaltningen foreta en prioritering mellom de ulike prosjektene. Grunnlaget for prioriteringa er kommunenes landbruksplaner og regionalt næringsprogram for jordbruket i Hedmark. I tillegg vil det ha betydning hvor langt den enkelte har kommet med planlegginga av sitt utbyggingsprosjekt. Rasjonelle og framtidsretta utbyggingssaker vil bli prioritert.

Etter at prioriteringa er foretatt, vil søkerne få skriftlig tilbakemelding fra kommunen mht. prioriteringer og når fullstendig søknad må innleveres. Kommunens frist for innsending av søknader til Innovasjon Norge er 01. februar 2018.

NB! Det kan ikke gis tilskudd til tiltak som er påbegynt før søknaden er avgjort. Med «påbegynt» menes igangsettelse av bygg- og anleggsarbeider eller inngått rettslig bindende forpliktelse/kontrakt som gjør investeringen irreversibel.

Spørsmål rettes til Ylva Sneltvedt, tlf. 62 48 91 34 / 419 31 176, eller på e-post :

ylva.sneltvedt@alvdal.kommune.no

ETABLERERKURS HØSTEN 2017

Høstens etablererkurs står for tur, og allerede neste uke – onsdag 4. oktober, inviteres det til en uformell etablererkveld i Folldal, nærmere bestemt Grimsbu Turistsenter – se plakat til høyre! Her blir det både praktiske eksempler, gründerhistorier, samt informasjon fra både bank, Innovasjon Norge og de ansvarlige for etablerer-opplæringen. Selve etablereropplæringen har så oppstart senere i oktober, og for Nord-Østerdalen er det lagt opp til seks kurskvelder med oppstart onsdag 18. oktober. Kurset passer også godt for de som driver/skal drive eget foretak i landbruket. Mer om kursets innhold og påmelding – se:

<http://etablere.abutvikling.no/no/kursinnhold>

ETABLERERKURS I HEDMARK

START-UP

Virkelig lyst til å starte for deg selv?

Nettopp for deg avholdes det en

Etablererkveld

Onsdag den 4. oktober kl 19.30

Grimsbu Turistsenter

- Erfaring fra 2 gründerbedrifter:
 - Unik Mat AS
 - Elsikkerhet Midt-Norge AS
- Presentasjon høstens etablererkurs
- Informasjon fra Innovasjon Norge
- Informasjon om gründerinkubator fra Hedmark Kunnskapspark
- Informasjon fra Sparebanken Østlandet

Ikke nøl og møt opp!

Arrangement i regi av

Folldal Kommune, Folldal Vekst AS og Fjellregionen.no

etablere

Unik
Mat

EL-sikkerhet
Midt-Norge

Folldal Kommune

fjellregionen.no

Ønsker du å starte bedrift?

Har du drevet ei stund og trenger påfyll?

Har du en idé du gjerne skulle testet ut?

Skal du overta gård?

Trenger du et nettverk og noen å diskutere med?

Mål: Utarbeide
forretningsmodell
for egen bedrift

Første kurskveld
gratis

Egenandel kr.
1.100 per
deltakerbedrift

6 kurskvelder à 4
skoletimer

1 time veiledning
med kommunens
næringsapparat

5 timer veiledning
med
kursholder

MELD DEG PÅ ETABLERERKURS!

Påmelding kurs:
<http://etablere.abutvikling.no/no/kurs>

Spørsmål rettes til Bernt på
tlf: 971 95 441 eller
e-post: bernt@abutvikling.no

Kursholderne er selv
gründere og har god
erfaring i å utvikle egne
bedrifter!

Formålet med Etablererkurset er å gi den enkelte etablerer:

- Et best mulig beslutningsgrunnlag
- Grunnlag for en mer solid forretningsvirksomhet
- Selvinnsikt og selvledelse
- Et godt nettverk

KURSSTED OG DATOER

Hamar (torsdager)	Kongsvinger (tirsdager)	Rena (tirsdager)	Tynset/Øs (onsdager)
21. sept. kl 1730-2100	03. okt. kl 1730-2100	17. okt. kl 1730-2100	18. okt. kl 1730-2100
05. okt. kl 1730-2100	17. okt. kl 1730-2100	24. okt. kl 1730-2100	25. okt. kl 1730-2100
19. okt. kl 1730-2100	24. okt. kl 1730-2100	31. okt. kl 1730-2100	01. nov. kl 1730-2100
26. okt. kl 1730-2100	31. okt. kl 1730-2100	07. nov. kl 1730-2100	08. nov. kl 1730-2100
02. nov. kl 1730-2100	07. nov. kl 1730-2100	14. nov. kl 1730-2100	15. nov. kl 1730-2100
16. nov. kl 1730-2100	21. nov. kl 1730-2100	28. nov. kl 1730-2100	29. nov. kl 1730-2100

AButvikling as arrangerer
kurset i oppdrag fra
Hedmark Fylkeskommune

FRISTER – SPREDNING AV HUSDYRGJØDSEL

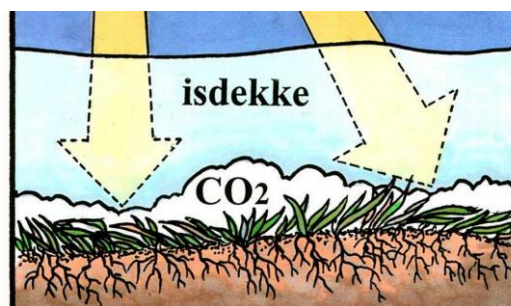
Spredning uten nedmolding: Vi minner om at det ikke er tillatt å spre husdyrgjødsel på eng uten nedmolding etter 1. september. Kommunen kan i særlige tilfeller dispensere fra denne fristen fram til ut september måned. Slike dispensasjoner blir bare helt unntaksvis innvilget.

Spredning med nedmolding med harving eller pløying: Det er uavhengig av metode ikke tillatt å spre husdyrgjødsel etter 1. november og det er uansett dato ikke tillatt å spre på frossen eller snødekt mark.

Det er forståelig at høsten kan være travel for mange. Men alle oppfordres likevel til å gjennomføre nødvendig høstspredning av husdyrgjødsel i god tid før vinteren setter inn, og ikke gamble på at vinteren kommer seint. Spredning av husdyrgjødsel på frossen mark er forbudt

AVLINGSSKADEERSTATNING

I 2017 vet vi at enkelt har opplevd dårlig grovfôravling grunnet isbrann og annen overvintringsskade. Særlig gjelder dette flate arealer. For første gang på mange år kan det muligens være aktuelt med avlingsskadeerstatning for enkelte.

Jordbruksforetak med vesentlig avlingssvikt kan søke om erstatning. Avlingssvikten må ha en klimatisk årsak som det ikke er mulig å sikre seg mot, og isbrann og overvintringsskader vil kunne være innenfor. Det skal dokumenteres at det er forsøkt gjort tiltak for å begrense skaden.

Fristen for å søke om erstatning for avlingssvikt er 31. oktober det året skaden oppsto. Søk elektronisk via innlogging i Altinn. Bruk MinID eller BankID for å logge deg på. Eller du kan også levere søknad om erstatning på papir. Link til alt om avlingsskadeerstatning: <https://www.landbruksdirektoratet.no/no/erstatning/klimabetingende-skader/avlingssvikt>

Dersom du produserer grovfôr til egne husdyr blir erstatninga regna ut på grunnlag av foretaket sitt grovfôrareal multiplisert med normalavling per dekar. Det blir trukket i fra 30 % egenrisiko og deretter avlinga i skadeåret.

Normalavling er bestemt i forskriften. For Nord-Østerdal er normalavling satt til 390 Fem for fulldyrka eng, 310 Fem for overflatedyrka eng og 430 Fem for andre grovfôrvekster. Verdien som skal erstattes er også bestemt i forskriften. For grovfôr gjelder kr 2,30 pr kg for salgsproduksjon av grovfôr og kr 3,70 pr Fem for grovfôr i foretak med husdyr.

Dersom en forutsetter at en rundball inneholder 150 Fem, vil det være på bruk der totalavling på det samla grovforarealet for alt grovforareal fra alle slåtter har gitt mindre enn en avling tilsvarende cirka 1,8 rundball pr dekar i snitt, at det vil gi mulighet for avlingsskadeerstatning.

Hvis du mener du er berettiget avlingsskadeerstatning – **ta snarest kontakt med oss på landbrukskontoret** – slik at vi kan befare skaden og få dokumentert at tiltak er gjort i drifta for å begrense skaden. *(artikkelen er lånt fra landbrukskontoret i Folldal ☺)*

TRE KURS OM LOKALMAT – ENKELTVIS ELLER SOM EN PAKKE

Rørosmat gjennomfører i høst/vinter tre ulike småkurs for deg som er etablert – eller som vurderer etablering innen lokalmat. Følgende tema/kurspakker er lansert:

- **5.-6.oktober 2017. ØKONOMI – Kalkulering og prisfastsetting, forutsetninger for lønnsom drift**
- **23.-24.oktober 2017. MARKED – Få oversikt over totalmarkedet, de ulike salgskanalerne, utviklingstrekk, forskjeller og likheter**
- **23.-24.november 2017. LOGISTIKK – bedre logistikk gir konkurranse-fortrinn og økt lønnsomhet**

Mer informasjon om kursene og tilbudet de har kalt «Kompetanseløft loklmat» finner du her: <https://rorosmat.no/kompetanseloft-lokalmat-kurs-hosten-2017/>

BEITEBRUKSSEMINAR PÅ LILLEHAMMER 15.NOVEMBER.

Utmarksarbeidbruken er prioritert både lokalt og på nasjonalt plan, og en ny seminardag er nå lansert på Lillehammer den 15.november.

Program m.m. finner du på sidene til både Fylkesmannen i Hedmark og Oppland – se bl.a. her: <https://www.fylkesmannen.no/Documents/Dokument%20FMOP/Landbruk/Kurs/Program%20Beitebruksseminar%20151117.pdf>

HUSK JORDPRØVER

Høsten er tid for jordprøvetaking, og har du arealer som ikke er prøvetatt, eller har leid/dyrket e.l. bør du få gjort dette. Jordprøver eldre enn 8 år er ikke godkjent i forhold til gjødslingsplan. Les mer om prøvetaking bl.a. hos Norsk Landbruksrådgivning, og de utfører også prøvetaking for deg om ønskelig. Se: <https://innlandet.nlr.no/vaare-tjenester/jord/jordproever/>

STABEN

Nedenfor ser dere telefonliste og e-postoversikt på enhetens ansatte:

- Mariann Totlund, 62 48 91 38 / mariann.totlund@alvdal.kommune.no
- Ylva Sneltvedt, 62 48 91 34 / ylva.sneltvedt@alvdal.kommune.no
- Tale Nedberg, 62 48 91 32 / tale.nedberg@alvdal.kommune.no
- Randi Brænd, 62 48 91 35 / randi.braend@alvdal.kommune.no
- Ole Sylte Heggset, 62 48 91 36 / ole.sylte.heggset@alvdal.kommune.no
- Caspar Schärer, 62 48 91 37 / caspar.scharer@alvdal.kommune.no
- Anders Jensen, 62 48 91 33 / anders.jensen@alvdal.kommune.no

Som før holder vi til i rektorboligen ved Storsteigen VGS, på utsiden av rv. 3 gjennom Alvdal sør for brua over Glomma. Velkommen innom!

GOD HØST FRA LANDBRUKSKONTORET!

Alvdal, 27. september 2017